

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DWM-WE.055.1.2025.AM
Warszawa, 04 czerwca 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 9813

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację posta na Sejm RP Pana Marka Krzakały oraz grupy postów w sprawie przyszłości Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego.

Szanowny Państwo Posłowie,

w odpowiedzi na Państwa interpelację w sprawie przyszłości Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji zawierających odpowiedzi na pytania sformułowane w interpelacji, w zakresie pozostającym we właściwości Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

- 1. Czy Ministerstwo planuje kontynuację wsparcia dla Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta w obecnej formie?**
- 2. Jakie działania podejmuje lub planuje podjąć Ministerstwo w celu zapewnienia stabilności finansowej i organizacyjnej Centrum, zwłaszcza w kontekście zaistniałego konfliktu?**

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), dalej „ustawa PSWN”, uczelnie działają jako samodzielne i niezależne jednostki organizacyjne, a ich organy nie są organizacyjnie, ani też służbowo, podporządkowane żadnemu organowi administracji publicznej. Zakres, rodzaj i tryb sprawowanego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nadzoru nad uczelniami jest ściśle określony w ustawie PSWN. Nadzór nad uczelniami nie jest nadzorem o charakterze „właścicielskim”. Nie ma on na celu merytorycznego ingerowania w zasadność decyzji uczelni pozostających w zakresie jej odpowiedzialności. Zarządzanie uczelnią pozostaje w zakresie autonomii uczelni i należy do kompetencji rektora, bowiem zgodnie z art. 23 ust. 1 i 2 ustawy PSWN, to rektor kieruje działalnością uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz. Podejmuje on decyzje we wszystkich sprawach dotyczących uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę PSWN lub statut do kompetencji innych organów uczelni. Do zadań rektora należy także nadawanie regulaminu organizacyjnego, który określa strukturę organizacyjną uczelni oraz podział zadań w ramach tej struktury, organizację oraz zasady działania administracji uczelni (art. 23 ust. 3 ustawy PSWN).

Natomiast zgodnie z art. 34 ust. 1 i 5 ustawy PSWN statut określa zasady organizacji i funkcjonowania uczelni, w tym typy jednostek organizacyjnych uczelni, którymi mogą być w szczególności wydziały, instytuty, katedry, zakłady, centra i kolegia. W statucie przyjętym uchwałą nr 102/2019 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie *uchwalenia Statutu Uniwersytetu Wrocławskiego* określono, iż w celu prowadzenia działalności badawczej i dydaktycznej mogą być tworzone centra badawcze, centra dydaktyczno-badawcze i centra dydaktyczne jako jednostki ogólnouniwersyteckie i międzywydziałowe (§ 142 ust. 1). Statut przewiduje sposób tworzenia i likwidacji takich jednostek. W myśl § 144 jednostki, o których mowa w § 142 i § 143 statutu, działają na podstawie regulaminów nadawanych przez rektora, zaś ich kierownicy są powoływani i odwoływani przez rektora, po zaopiniowaniu przez odpowiednią radę. Ww. regulacje statutowe są zgodne z zasadą autonomii szkół wyższych w zakresie samodzielnego decydowania o rozwiązaniach przyjmowanych w różnych sferach jej działania – w zakresie wynikającym z ustawy PSWN, w tym przypadku w zakresie kształtowania struktury organizacyjnej, czy powoływania kierowników jednostek organizacyjnych.

Uniwersytet Wrocławski, jako publiczna uczelnia akademicka, otrzymuje z budżetu państwa środki finansowe, których mowa w art. 366 ust. 1 pkt 1 ustawy PSWN. Głównym strumieniem finansowania działalności bieżącej ww. podmiotu z budżetu państwa jest subwencja dla podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki przeznaczana na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego. Zgodnie z art. 407 ust. 2 ustawy PSWN o przeznaczeniu środków przyznanych w formie subwencji decyduje podmiot, który te środki uzyskał, co oznacza, że uczelnia w ramach swojej autonomii decyduje o sposobie wykorzystania tych środków, w tym proporcjach dofinansowania zarówno działalności dydaktycznej jak i badawczej. Środki te mogą być również przeznaczane na wydatki majątkowe.

Należy zauważyć, iż Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta (dalej „Centrum” lub „CSNE”)¹, zostało utworzone w 2002 roku zarządzeniem Rektora nr 26/2002 z dnia 14 maja 2002 r., zmienionym zarządzeniem nr 256/2022 z dnia 28 listopada 2022 r. oraz zarządzeniem nr 245/2023, jako międzywydziałowa jednostka organizacyjna Uniwersytetu Wrocławskiego podległa bezpośrednio rektorowi. Do Centrum² mają zastosowanie ww. przepisy § 142 i § 144 statutu. Zgodnie z zarządzeniem Rektora nr 256/2022 z dnia 28 listopada 2022 r. działalność Centrum finansowana jest przez Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej (DAAD) i Uniwersytet Wrocławski, a nadzór nad działalnością finansową Centrum sprawuje Główny Księgowy. Natomiast w myśl § 10 załącznika nr 1 do tego aktu prawnego, Centrum prowadzi gospodarkę finansową w ramach przyznanych mu środków budżetowych i środków uzyskiwanych ze źródeł pozabudżetowych (dotacje, subwencje, odpłatna działalność, darowizny, zlecenia badawcze, projekty, sponsoring etc.). Należy wyjaśnić, iż kwestie związane z kształtowaniem struktury organizacyjnej uczelni, w tym tworzenie i likwidacja jej jednostek organizacyjnych, zapewnienie ich finansowania oraz powoływanie i odwoływanie kierowników tych jednostek, w tym dyrektora Centrum, pozostają w zakresie kompetencji i odpowiedzialności Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie jest uprawniony do ingerowania w wewnętrzne decyzje uczelni związane z jej strukturą organizacyjną, powoływaniem i odwoływaniem jej kierowników czy też zapewnieniem stabilności finansowej funkcjonującym jednostkom

¹ Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Uniwersytetu Wrocławskiego

² Uchwała nr 139/2022 senatu z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie przekształcenia Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta; Zarządzenie nr 256/2022 Rektora z dnia 28 listopada 2022 r. wprowadzające zmiany do zarządzenia nr 26/2002 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 14 maja 2002 r. w sprawie utworzenia w Uniwersytecie Wrocławskim Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta

organizacyjnym uczelni. Zgodnie z art. 9 ust. 5 ww. ustawy PSWN organy władzy publicznej mogą podejmować rozstrzygnięcia dotyczące uczelni tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach.

3. Czy przewidywane są zmiany w zakresie współpracy z partnerami zagranicznymi, w szczególności z DAAD?

Niemcy i niemieckie podmioty są dla MNiSW oraz dla polskich instytucji systemu szkolnictwa wyższego i nauki ważnymi partnerami zagranicznymi. W tym kontekście MNiSW wspiera i rozwija współpracę z Niemcami. Również krajowe agencje wspierają Ministerstwo w tym zakresie.

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej regularnie ogłasza wspólnie z DAAD nabory wniosków na wspólne projekty badawcze. Aktualny nabór jest otwarty do 12 czerwca 2025 r.

(<https://nawa.gov.pl/nawa/aktualnosci/otwieramy-pierwszy-nabor-wnioskow-na-wspolne-projekty-badawcze>).

Na bazie Porozumienia o współpracy NAWA z agencją partnerską DAAD, co roku ogłaszany jest nabór wniosków w Programie Zawacka na pobyty semestralne dla studentów oraz pobyty naukowe dla doktorantów i naukowców z Niemiec. W ramach limitu dostępnych jest 200 miesięcy stypendialnych do sfinansowania. Zgłoszenia z Niemiec NAWA przyjmowała do dnia 30 kwietnia 2025 r.

W grudniu 2024 r. odbyło się spotkanie MNiSW i Ambasady RFN, w trakcie którego strona niemiecka poinformowała o ograniczeniach i opóźnieniach w relacjach z CSNE. MNiSW wyjaśniło stronie niemieckiej uwarunkowania funkcjonowania uczelni w Polsce, z uwzględnieniem ustawowej autonomii. Dodatkowo, w celu wsparcia relacji polsko-niemieckich i dialogu między CSNE i DAAD, MNiSW poinformowało Uniwersytet o spotkaniu i postulatach strony niemieckiej.

4. Jakie są plany Ministerstwa dotyczące przyszłości programów dydaktycznych i badawczych realizowanych przez Centrum?

Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta (CSNE) jest jednostką Uniwersytetu Wrocławskiego. Prowadzi głównie badania naukowe, uczestniczy również w kształceniu doktorantów i studentów. Zarządzanie uczelnią pozostaje w zakresie autonomii uczelni i należy do kompetencji rektora, zgodnie z zasadami przytoczonymi szczegółowo w odpowiedzi udzielonej wyżej – na pytania 1 oraz 2.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Andrzej Szeptycki
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.